TIL VICTORIA BERNADOTTE

På des Bröllops Dag

PRINCESSAN QIMH XANTCHA

1782

Föreliggande poëme är en satyre. Man har förebrått oss det, den skulle vara allt för grof (för at icke säga *plump*) at offentliggöras, mycket mindre förevisas i meublerade rum. Villigt kunna vi medgifva detta. Men som de caricerade personerna lefva på swenska skatte pengar, förbehålla vi oss också den friheten, at critisera dem efter behag.

Sagda menniskior försörja sig på allmosor från Moder Swea. De äro således hvad man plägar kalla *socialfall*. Denna poëme syftar til at framställa dem som just sådane. Och om de också, i verkliga lifvet, föra sig med en *smula* större finesse än socialbidrags tagare vanligen göra, är det blott för det, deras socialbidrag är en smula större.[1]

Det är Pingst! Det är vår! det är bröllopp i luften!
Högt älskade *Vickan* skal endtligt sig gänga.
Kring kyrk-gården blomma syrén och liguster.
Bouquetterna hänga!
Confetti det slänges!

[1] Digten föregicks, vid sit ursprungliga tilkännagifvande, af et annat förord, hvilket vi här ordagrant återgifva.

Chers collègues!

Som J förmodligen allaredan veten (det är des värre svårt at undgå), "fira" vi i dag en mycket speciell högtidsdag, til förfång för vår hårdt ansträngda stats-cassa. Det var 34 år sedan detta sist passerade, och hvad mig sjelf anbelangar, må det gerna dröja ytterligare 34 år til nästa gång.

Men det är nu en urgammal tradition för poëter, at skrifva hyllnings-digter til nationella bemärkelsedagar, och som Swenska Academien icke tager sit ansvar (den har icke tagit sit ansvar på 200 år), har jag sjelf gripit mig det tunga werket an, at författa en poëme dagen til ära. Dermed ansluter jag mig til den vittra skara, hvilken räknar Kellgren, Bellman, Nordenflycht och andre classiske swenske skalder bland sit antal.

Högagtningsfullt, PRINCESSAN QIMH XANTCHA

PS. De som anse, at jag missbrukar den allmänna mailing-listan för spam, kunna som sagdt trösta sig med den tankan, at det förhoppningsvis dröjer 34 år til nästa gång.

Pappa står ståtlig och stel uti fracken,
  bockar och tackar,
dottern (den äldsta) han skal skänka bort.
(Men mest ser han fram emot festen i qväll.)
  Ler *Mamma* så stolt:
"Pappa har skrifvit på korten helt sjelf!"
  Orgeln tar ton!
  En förnäm procession
rakt genom choret högtidligen skrider.
  Församlingen lider
tungt under pligten at psalmerna qvida.
De tystna, och Vickan kan vigas af presten.
En högtidlig kyss gifver Pappa bruden,
och stammar tack derför, at han blef buden.
"Dummkopf," mumlar då Mor i hans öra,
"som vanligt saknar du vett at dig föra!"
(Har någon sett Madde, för resten?)

"Herzliche Glück-lücka," Mamma hörs önska.
Hon skyndar sig se'n at serveringen mönstra;
känner sig på ögonblicket calmerad,
ty minutieust verkar allt prepareradt.
"Det är Zeit! Det är dags at dinera!"
  (Så tar hon til orda.)
"Nu anmoda vi Eder alla til bordet!
Och Pappa, som vet hvad et tilfälle tarfvar,
serverar en hufvudrätt af — stekta sparfvar."
Framåt marcherar enhvar inviterad
  med appetit som tycks glupa.
  Faten länsas, rätterna slukas.
All politesse är redan förgäten;
gratis är allt, och man frossar förmätet.

Famille och slägt äro samtlige med,
cousiner i sjunde och åttonde led.
Här följes en uråldrig, fin tradition
(af gamla tider, gamla rester!):
at ragga endast på famille-fester.

Det lyckliga brudparet gör sin entré,
och Vickans karl gör den största succès.

Stylig är mågen,
formel i jaquette,
men hjelpsam och rask!
Visst har han väl mycket wax uti håret,
coifferad liksom med en fläsk-côtelette.
"Så göra de väl i hans samhälls classe,"
mumlar Mamma och myser.
Pappa han lyser:
"Ej är han, för så vidt jag vet,
involverad i någon som helst brottslighet.
Eger et gym (med intägter grofva!),
och bland hans öfriga stora förtjenster
räknar jag särskildt hans qvickhet i tankan.
Slet han då icke med Högschole Profvet?
Och visst blef han rankad
ibland de topp nittiofyra procenten![2]
Skicklig är han ju ock på at vinka,
utan at blinka
— tycks nästan ha den konsten i bloden!
Tänk hvilket kap för vår Vicka;
hon väljer sin karl, den förståndiga flickan!
Nu gäller det, man förstår at sig föra,
nu när vi äro uppe i smöret!"

Calle, den aldra käckaste gossen,
dränker med ketchup en drös cabanosser;
har svårt at sig berga;
nynnar och trallar,
smaskande i sig allt hvad han pallar.
I flottan han härjar,
super och svärjar;
har just för i qväll permission.
Mamma förstulet til Pappa syns nicka,
hviskar: "Wem är hon, den flickan?

[2] Detta syftar beklagligtvis på en alldeles sannfärdig incident, daterad halft annat år sedan. En af våra mindre nogräknade dagstidningar visste, icke utan stolthet, berätta, at en af flickorna Bernadottes dåvarande fästmänner (det minns oss icke rätt hvilken, men det kan också göra det samma, då deras fiancéer af allt at dömma äro resultatet af flitig cloning) med en heroisk ansträngning tilskansat sig 0.1 på sagda Högschole Prof. Enligt hofvet hade man at tacka *otur*, snarare än *oskicklighet*, emedan ju äfven den vettvilling, der kryssade sina svar på måfå, statistiskt sedt skulle hafva erhållit en högre point. Experimentet at låta familjens medlemmar alliera sig med ofrelse tycks icke kunna råda bot på århundraden af hård inafvel.

tösen som sitter och glor vid hans sida?
Är det så'na han träffar i sin bataillon?"
Far vet då intet bestrida;
finner ej felet med hennes person,
trots det han tar sig at skärskåda nitiskt.
Som vanligt tycks honom Mamma för critisk.
Så i et försök at affair'n éclairera,
och utröna hvilken sorts qvinna hon sågar,
omber han Calle at kort racontera
allt hvad han känner om damen i fråga:
— "Det är någon brutta jag träffat i hamn;
jag minns icke hvar (och vet ej hennes namn).
Men visst är hon söt, denna lättklädda pulla!
dugtig i sängen och herrlig at — "
— "Ach! Mein Gott! jag tror, at jag dånar!
At höra sån't språk från den endaste sonen!"
ryter då Mamma med rasande röst.
"I våra kretsar — man gifter sig först!"

Tante *Lillan* på nåder är med,
et sminkadt och upsmordt beläte;
snörd i corset och massiv moiré,
grant utstofferad i lager af strass,
vet hon då instinctivt med sig sin classe.
  Men huru hon äter!
  Snorar i soppan!
  Saglar i punchen!
  Dreglar i bolen!
Har gerna en tre, fyra fingrar i munden!
Käringen tycks då omöjlig at stoppa!
Visst är hon uråldrig som sjelfve Hin Håle,
  men ack! hvilket misstag!
Gästerna re'n sins emellan syns hviska,
och Mamma til Pappa hörs skrika:
  "Vater, din fåne!
  rigta då cameran ej ditåt!
Måste du filma, när hon dricker slattar?"
  Hvilka chicaner!
(Fattas väl blott, at hon läte sit vatten!)

Madde saknas. — Oråd anas.
Pappa sin maka allvarligt förmanar:
"Se til nu, at Madde beter sig anständigt!
(Ty sednaste gången var allt för eländig!)
Och alldeles särskildt du må passa på,
  at det skamlösa stycket,
  ej dricke för mycket!
Hon skal, allt efter som aftonen går,
fortfarande kunna på klackarne stå!
(Och se för böfvelen til, hon har trosorna på![3])"
Mamma nickar sit bifall dertil:
  "Ske som du vil!
  Det är du som bestämmer.
Tilräckligt hafva vi redan fått skämmas.
Jag önskar vid Gud, hon må bli nüchterist!"
  Der kommer hon visst!
och temligen *sparsamt* är Madde ju målad.
Men redan med pavan i handen hon skålar;
"den fjellhöga Nord" patriotiskt beskrålas.
Man ser hur det rycker, vid sådan comique,
i Mammas redan hårdt spända mimique.
Men nå! sent det för visso är lidet på dagen.
Städad ser tösen ju ut, gunås!
och båda skorna har flickan väl på?
Fast hon bär urringadt, ser man ej magen!
Viss classe kan väl skönjas ändå i behagen?
Men ingen karl vid des sida de se!
Hvad har då händt med des cavalier?
  Qvickt ut i köket!
  Midt ibland stöket
af kladdiga fat och tomma carotter
et samtal det blir mellan moder och dotter.
  Så, under rodnad och skam,
  kryper sanningen fram:
Beklagligtvis hade det Madde behagat,
  sin förlofning slå up
  så der bara — hux flux!

[3] Man vet icke rätt, hvilket egentligen är värst: det närvaron af trosor icke är sjelfklar, eller at deras frånvaro *öfver hufvud skulle märkas* under aftonens tilställning. At dömma af fadrens förmaning, inser han sjelf det icke rigtigt vore comme il faut.

och lagom til den stora högtidsdagen!
Vrålar Mamma: "Ach! men jag då!
Får icke *ich* et ord i laget?
Hvad skal då tjocka slägten säga!
Och allt anseende wir trott oss ega!
Wem skal du tanzen med? Wem skal dich courtisera?
Jag är så ütom mich, jag straxt creverar!"

Cigarrerna åka nu fram — det finaste röka!
Pappa slänger de skrämdaste blickar;
Mors olycksbådande väsen han söker,
ty om hon kommer, de bort skola skickas,
emedan hon evigt för all tid förbannat
oset från äfven den bästa Havannah.
— Jo, tack! Mor arriverar, liksom hennes gnäll;
på pricken sig likt en qväll som i qväll:
"Marsch ut i köket! Ingen pardon!
Vater und Calle och alla i slägten!
Puffa och bolma på dylika don,
J veten vi göra vid spisen och flägten!"

Meubler rangeras; at festen förlänga,
förväntas nu alla ta sig en svängom.
Salarne ställas i ordning för bal,
men först önskar Pappa hålla et tal:
"Tack til Er alla, som krattat manègen!
Tack för det jag fick ratta cortègen!
(Jag hoppas det icke gick alldel's för fort fram!)
Tack för det jag fick skrifva på korten!
(Stafva jag lärde mig uti Collèget.)
Så tackar jag Vickan, värdinnan för festen,
(och brudgummen tackar jag också, för resten)
och Madde, som all tid är klädd så charmant,
samt Calle, som visat sin nya aimante!
Tack til min fru, som har födt våra barn!
Tack til Er alla som kommit i dag!
Lät mig nu ta tilfället, när jag har chancen,
förklara roulancen bland våra financer.
Jag skal fatta mig kort, men några små puncter
ha månne et tag Edra tankor fördunklat.

Som synes är festen ej utan sin ståt,
men fattige äro vi — hur ha vi råd?
Är det då kanske et spar't capital
som nu bekostar vår banquet och bal?
Icke supa vi bort några länade ören?
Eller ha vi då arbetat *ärligen* för dem?
På denna punct jag Er alla kan lugna,
ty pengarne äro de alle framsprungne
ur den rikaste källa — och helt oantastlig!
(Ja visst, ja jag tilstår, det *är* helt phantastiskt!)
At tysta de tungor vår pompa belacka
tar jag mig nu at offentligen tacka
(men kort, ty jag vet allt för väl huru illa jag talar),
vårt Folkhem och Stat! — *Sociala betalar!*"